

Andrzej Matusiewicz

„Klub Dyrektora” – relacja z pewnego doświadczenia szkoleniowego

„Klub Dyrektora” został pomyślany jako program doskonalenia, służący wzbogacaniu i doskonaleniu kompetencji zawodowych dyrektorów i wicedyrektorów szkół i placówek, oparty głównie o wymianę doświadczeń. Miał obejmować konferencje i szkolenia wyjazdowe. Celem szkoleń wyjazdowych miały być nie tylko szkoły znajdujące się w najbliższym regionie, ale także od niego oddalone, np. inne regiony województwa i Litwa. W planie pracy Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach na rok szkolny 2019/2020 został ujęty jako innowacja.

Na przyjęty do realizacji program składały się dwie konferencje i dwa seminaria w Centrum Edukacji Nauczycieli Suwałkach, jednodniowe szkolenia wyjazdowe do dwóch szkół w powiatach białostockim i sokólskim, cztery jednodniowe wyjazdy do czterech szkół na Suwalszczyźnie i dwudniowy wyjazd do szkół na Litwie.

Głównym sposobem osiągnięcia celów programu miały być szkolenia wyjazdowe. Wyjazd do wybranych szkół w powiatach białostockim i sokólskim zakładał ich obejrzenie oraz, dzięki prezentacjom dyrektorów i nauczycieli, poznanie opracowanych i wdrożonych przez nich dobrych praktyk.

Każda wizyta w czterech szkołach na Suwalszczyźnie miała służyć poznaniu jednego z wybranych obszarów tematycznych i obejmować: zwiedzanie szkoły, prezentację przez dyrektora i/lub nauczycieli działań szkoły w wybranym obszarze, dyskusję i wymianę doświadczeń.

Wyjazd na Litwę miał objąć zwiedzanie trzech szkół (polskich i litewskich) w rejonach solecznickim, trockim i w Wilnie pod kątem poznania stosowanych w nich rozwiązań.

Do końca roku szkolnego udało się zrealizować siedem form doskonalenia, trwających łącznie 30 godzin dydaktycznych. Uczestniczyło w nich 187 osób – szczegóły w zestawieniu poniżej:

Tytuł	Data	Liczba uczestników	Liczba godzin
<i>System Informacji Oświatowej (SIO WEB) w przeglądarce internetowej (WEB). Praktyczna obsługa zmodernizowanego SIO – konferencja w CEN w Suwałkach</i>	4 września 2019 r.	83	7
<i>Prawo oświatowe – nowości, zmiany, komentarze – konferencja w CEN w Suwałkach</i>	21 listopada 2019 r.	31	3
<i>Wybrane obszary pracy szkoły: praca z uczniem zdolnym, organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpraca z rodzicami, organizacja zajęć pozalekcyjnych – szkolenie wyjazdowe w szkołach podstawowych</i>	3 października 2019 r.	22	8

w Wasilkowie i Jaświłach			
<i>Organizacja, prowadzenie i dokumentowanie posiedzeń rady pedagogicznej – seminarium w CEN w Suwałkach</i>	18 listopada 2019 r.	7	3
<i>Praca z uczniem zdolnym – seminarium wyjazdowe w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Starym Folwarku</i>	4 grudnia 2019 r.	14	3
<i>Ceremoniał szkolny – seminarium w CEN w Suwałkach</i>	17 lutego 2020 r.	9	3
<i>Współpraca z rodzicami – seminarium wyjazdowe w Zespole Szkół w Bargłowie Kościelnym</i>	24 lutego 2020 r.	21	3
	Razem	187	30

Trzy kolejne formy nie zostały zrealizowane ze względu na ogłoszony 14 marca 2020 roku stan zagrożenia epidemiologicznego. Wyjazd do szkół na Litwie, choć był już przygotowany (28 uczestników), to pomimo kilkakrotnego przekładania terminu, nie odbył się ani w roku szkolnym 2019/2020, ani w następnym. Dwa kolejne, uwzględnione w programie szkolenia wyjazdowe w szkołach na Suwalszczyźnie, udało się zorganizować dopiero w roku szkolnym 2022/2023.

Od tego roku szkolenia wyjazdowe w ramach nieformalnego „Klubu Dyrektora” trafiły do oferty szkoleniowej Centrum Edukacji w Suwałkach jako zwykłe szkolenia. Do końca 2024 roku odbyło się ich siedem, w tym jedno w ramach wyjazdu do Warszawy. Objęły 36 godzin dydaktycznych, a uczestniczyło w nich 125 osób – szczegółowy w zestawieniu poniżej:

Tytuł	Data	Liczba uczestników	Liczba godzin
<i>Organizacja zajęć pozalekcyjnych – szkolenie wyjazdowe w Szkole Podstawowej w Słobódce</i>	15 listopada 2022 r.	16	4
<i>Innowacyjność w szkole – szkolenie wyjazdowe w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Bakalarza w Bakalarzewie</i>	15 lutego 2023 r.	24	4
<i>Rola dyrektora w inspirowaniu nauczycieli do podejmowania tematyki polskiego dziedzictwa cywilizacyjnego z wykorzystaniem projektów edukacyjnych – szkolenie wyjazdowe do Warszawy i Sulejówka (Ośrodek Rozwoju Edukacji, Muzeum Józefa Piłsudskiego)</i>	21–22 września 2023 r.	13	12
<i>Wychowawcza rola patrona szkoły – szkolenie wyjazdowe w Szkole Podstawowej im. Armii Krajowej w Janówce</i>	22 listopada 2023 r.	15	4

<i>Warunki i sposoby oceniania wewnątrzszkolnego, współpraca szkoły ze środowiskiem</i> – szkolenie wyjazdowe w Szkole Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wiżajnach	17 kwietnia 2024 r.	18	4
<i>Systemy oświatowe Litwy, Hiszpanii i Polski. Szkolnictwo mniejszości litewskiej na Suwalszczyźnie</i> – szkolenie wyjazdowe w Liceum Ogólnokształcącym z Litewskim Językiem Nauczania im. 11 Marca w Puńsku i Szkole Podstawowej z Polskim i Litewskim Językiem Nauczania im. Dariusza i Girenasa w Puńsku	22 października 2024 r.	18	4
<i>Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole</i> – szkolenie wyjazdowe w Szkole Podstawowej nr 2 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Aleksandry Piłsudskiej w Suwałkach	11 grudnia 2024 r.	21	4
Razem		125	36

Zakończenie funkcjonowania „Klubu Dyrektora”, przynajmniej w obecnej formule, skłania do oceny jego działalności, a także postawienia pytania o oczekiwane zmiany oraz tematy kolejnych spotkań. Z tym wyzwaniem zmierzili się uczestnicy ostatniego szkolenia, odbywającego się w grudniu ubiegłego roku, wypełniając anonimowo kwestionariusze zawierające te pytania.

Uznali dotychczasowe spotkania za ciekawe, sprzyjające wymianie informacji i dające możliwość dzielenia się doświadczeniem i dobrymi praktykami. Dla wielu były źródłem inspiracji, a także pomagały w rozwiązywaniu problemów istniejących w ich szkołach. Następowo przenoszenie „dobrych wzorów, praktyk” do innych szkół („wiele pomysłów wprowadziłam w swojej placówce”). Niezwykle istotna była możliwość przyjrzenia się funkcjonowaniu oraz odkrycia specyfiki odwiedzanych szkół, ich historii oraz środowisk i społeczności, w których funkcjonują. Ogólnie uznano spotkania za istotne dla pogłębienia wiedzy o kierowaniu szkołami, poznaniu różnych stanowisk wobec roli i znaczenia szkoły w środowisku. Ważne było nawiązanie kontaktów z dyrektorami innych szkół i placówek oraz integracja między uczestnikami spotkań.

Powszechnie zaakceptowano dotychczasową formułę „Klubu Dyrektora”. Pojawiły się dwie propozycje zmian: częstsze zapraszanie specjalistów, np. prawników, psychologów oraz wprowadzenie, od czasu do czasu, form warsztatowych pozwalających „przerobić” pewne problemy (np. współpraca z nauczycielami, rodzicami).

W odpowiedziach na pytanie o oczekiwane tematy kolejnych spotkań wskazano sporo propozycji. Aby nie zniekształcić przez opis intencji pomysłodawców, podaję poniżej pełne brzmienie ich propozycji:

- edukacja włączająca (2x),

- wykorzystanie pomocy otrzymanych w ramach projektu „Laboratoria przyszłości” na różnych lekcjach,
- integracja i współpraca nauczycieli,
- zajęcia interdyscyplinarne,
- prawo oświatowe – interpretacja zapisów,
- ocenianie kształtujące,
- wymiana doświadczeń dotyczących innowacji w szkole,
- wsparcie „nowych” dyrektorów,
- zmiany w systemie edukacji (2x),
- aktualne trendy w edukacji,
- organizacja projektów edukacyjnych,
- jakie dokumenty wg przepisów prawa należy prowadzić obowiązkowo, a jakie nie są wymagane?,
- ochrona danych osobowych w szkole,
- organizacja nauczania indywidualnego,
- szkolnictwo mniejszości polskiej na Litwie,
- cyfryzacja w szkole,
- inne modele nauczania np. szkoła bez ocen cząstkowych,
- praca z kryteriami sukcesu na lekcji,
- metody aktywizujące,
- budowanie relacji w szkole,
- pozyskiwanie funduszy na realizację różnorodnych zajęć (2x),
- dbanie o dobrostan dyrektora (2x),
- nauka radzenia sobie ze stresem i nawałem obowiązków (2x).

Analizując propozycje uczestników można odnieść wrażenie, że „Klub Dyrektora” powinien być kontynuowany. Z zaproponowanych tematów może rzeczywiście wyniknąć potrzeba wzbogacenia formy ich odbywania o spotkania z ekspertami oraz wprowadzenie zajęć warsztatowych. Do rozstrzygnięcia pozostanie kwestia czasu ich trwania – może nie cztery, a pięć godzin dydaktycznych?

Zamykając dotychczasowy etap funkcjonowania „Klubu Dyrektora” dziękuję dyrektorom szkół i placówek, którzy zgodzili się przyjąć jego uczestników i najczęściej przygotowali niestandardowy program ich pobytu. Byli to: Anna Fidurska (Wasilków), Beata Komosa (Jaświły), Marian Renkiewicz (Bargłów Kościelny), Bożena Omiljanowicz (Stary Folwark), Marek Zdancewicz (Słobódka), Kazimierz Leończuk (Bakałarzewo), Tomasz Madej (Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie), Karol Czarniecki (Janówka), Mirosława Wierzchowska (Wiżajny), Jan Wydra (Puńsk), Alwid Niewulis (Puńsk) i Ewa Brzozowska (Suwałki).

Przybycie do szkoły gości, a szczególnie tych przyglądających się uważnie jej pracy, budzi zrozumiałe obawy i emocje. Tym bardziej wdzięczny jestem nauczycielom i pracownikom szkół, którzy nas przyjmowali, a często uczestniczyli w spotkaniach, pokazywali swoje umiejętności, swój warsztat pracy i efekty tejże.

Za życzliwy stosunek do „Klubu Dyrektora” i udział w nim dziękuję także dyrektorom suwalskiej delegatury Kuratorium Oświaty w Białymstoku: Bożenie Obuchowskiej i Radosławowi Modzelewskiemu oraz pracującym w niej wizytatorom.

I na zakończenie, szczególne słowa podziękowania za życzliwą obecność i wszechstronną pomoc kieruję do Lidii Kłoczko, dyrektor Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach oraz Jana Bieleckiego, nauczyciela konsultanta wspierającego organizacyjnie niektóre przedsięwzięcia.